

1900

1999

2004

Tullisaaren puisto

Tilaja: Helsingin kaupunki/ Rakennusvirasto/ Viherosasto

Rakennuttaja: Helsingin kaupunki/ Rakennusvirasto/ Viherosasto

Suunnittelija: Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy (Matti Liski ja Tiina Perälä)

Rakentaja: Helsingin kaupunki/ Rakennusvirasto/ Ympäristötuotanto/ Itäinen viheryksikkö

Muut kohteen toteuttamiseen vaikuttaneet tahot: Kunnallistekninen suunnittelu ja rakennesuunnittelu: Innogeo Oy. Rakennesuunnittelu: Suunnittelukeskus Oy

Valmistumisajankohta: 2004

Pinta-ala: 46 ha (josta maisemapuutarhan osuus noin puolet)

Tullisaaren puisto sijaitsee Helsingin Laajasalon pohjoisosassa Tullisaarenselän rannalla. Suunnittelualueen asemakaava on vahvistettu vuonna 1999. Asemakaavassa alue on merkitty kulttuurihistoriallisesti, puutarhataiteellisesti ja maisemakuvallisesti arvokkaaksi suojeletavaksi puistoalueeksi (VP/s) ja osittain lähivirkistysalueeksi (VL). Tullisaari on valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö.

Kauppaneuvos Henrik Borgström (1799–1883) oli Tullisaaren puiston varsinainen perustaja, vaikka päärakennuksen ympäristöä lienee jo aiemmin muokattu englantilaisen maisemapuutarhatyylin ihanteiden mukaisesti. Puistoon istutettiin jaloja lehtipuita ja pensasryhmiä, jotka antoivat sille vehmaan luonteen. Alueelle rakennettiin romanttisia näköalapaikkoja ja kiemurtelevia käytäviä, mutta Borgströmin pääperiaatteena oli korostaa paikan omaa maisemaa ja luontoa.

Ennen kunnostusta puisto oli ollut viime vuosikymmenet vähällä hoidolla. Vanha polkuverkosto oli osaksi kadonnut ja puistorakennelmat olivat joko hävinneet tai häviämässä. Maiseman voimakkaan umpeenkasvun takia puiston tilarakenne ja näkymät olivat kadonneet. Suunnitelman tavoitteena oli korostaa Tullisaaren erityispiirteitä, joista omaleimaisin on neljän huvilan sijoittuminen laajaan puistoon maisemallisesti harkituille paikoille tarkemmin suunniteltuine ympäristöineen.

Helsingin kaupungin rakennusvirasto on kunnostanut puiston vuosina 2000–04. Puiston kunnostamisen tarkoituksena on ollut palauttaa alueen vanha puistomainen luonne, tilasommitelmat ja näkymät. Tämä on tarkoittanut erittäin voimakasta puuvartisen kasvillisuuden poistamista. Aikoinaan suurin kustannuksin rakennettu käytäväverkosto on otettu esille. Avoin vesipinta on palautettu osaksi maisemapuistoa ruoppaamalla Tullisaarenlahti. Pienten ojien yli on rekonstruoitu kaarevat sillat, jollaiset näkyvät 1900-luvun alun kuvissa. Entisajan runsaista kukkaistutuksista on palautettu vain osa. Puistossa on säilytetty myös muita historiallisia piirteitä, kuten 1550-luvun kalkkilouhos, joka on nykyään veden täyttämä. Nykyistä virkistyskäyttöä silmälläpitäen alueelle on rakennettu yhteyslaivan laituri, grillipaikka, leikkialue ja palloilunurmi.

Lopullista toteutustaan lähivuosina odottavat vielä Leonard Borgströmin huvilapuutarhan kunnostaminen sekä mahdollisesti läntisen niemen näkötornin rekonstruointi.

